

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljama:

vse leto 15 K
1/2 " 10 "
1/3 " 5 "

Posanične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob. novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7, I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne napočitve se ne oziramo.

Oglašni in pošiljanje se računajo po Petit-vrstah: če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 80 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo lo ureduništva.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nuneša ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Srdagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Tumovstvo in dermatizem.

Motto:
Nacht muss es sein,
wenn Friedlands Sterne
strahlen...

V preteklem letu smo bili priče ljutega časnikarskega boja med goriškimi liberalci, goriškimi soc. demokrati in tržaškimi narodnjaki. Na strani soc. demokratov smo v tem boju zapazili mnogo karakterističnih pojavov. Kajti socialni demokrati so razvili v tem boju izvrsten stil, veliko zgovornost in veliko samozavest. Pokazali so, da so ponosni na svoj program, da iz dnu duše zaničujejo buržoazijsko nevednost goriških liberalcev, ki si drznejo »popularizirati vodo z vseučiliškimi ekstenzijami«, in da so vzvišeni nad »naivno brezprogramnostjo« tržaških narodnjakov. Dokazali so, da je Gabršček kriv vsega gorja na svetu in da Rybar z vsem Trstom vred ne bi bil dosegel niti ene enorazrednice, če mu ne bi bil velikodušni Valentino Pittoni priskočil v zadnjem trenutku na pomoč. Postavili so nadalje Slovencem in Italijanom vsakemu po eno univerzo, sploh pokazali so, da imajo srce na pravem mestu.

Iz te polemike, kakortudi iz vsakokratne vsebine in tona »Delavskega lista« se je kristalizirala karakteristika sedanega primorskega tipa sloven. poslanonjene socialne demokracije. Predno sta vstopila dr. Tuma in dr. Dermota v goriško oz. primorsko soc. dem. stranko, je bila ista le privesek italijanski soc. demokraciji. Po vstopu teh kapacitet se je začela stranka gibati tudi med primorskimi Slovenci malo živahneje. Posebno Goriško, — v Trstu so jim tla še morda le malo prevroča — so osrečili s svojim »delovanjem«. Krajevne podružnice hoče dr. Tuma kar početveriti, ker ve, da je v sedanjih političnih razmerah na Goriškem mnogo malkontentov vsled pomanjkanja smotrene, organizirane gospodarske politike. Vendar so dosedanji uspehi v njih stranki tako malenkostni, da se smatramo upravičenim misliti, da socialna demokracija taka, kakršna je danes pri nas, ne doseže dosti boljših uspehov, kakorliho se organizira naše delavsko in kmečko ljudstvo k pametnemu demokratskemu in socialnemu delu brez zabavljanja od strani dosedanjih socialistov, ki mislijo, da vse boljše vedo in znajo.

Iz obče zmede, v kateri se nahajamo, v nejasnosti položaja, ki ga je ustvarila nekaka koalicijska napredne in kmečke stranke na Goriškem, iz meteža tujih teorij, ki so jih brez notranje zveze začeli prinašati Dermotisti, iz »kritike« liberalizma in »narodnjakarstva«, ki jo je začetel dr. Tuma v zapozneli mladostni navdušenosti, iz vsega tega dirndaja vzemimo za danes gručo ljudi, ki se zbira v Gorici kot nekaka »Mlada Slovenija«. Tu zavzema dr. Tuma mesto organizatorja, praktikuša, izkušnega starega vodje; Dr. Dermota nastopa kot veliki teoretik, kot nekak veliki duhovnik marksističnih idealov; oni pa — wie der Sterne Chor um die Sonne sich stellt — kopica akademikov, ki govore o socialni povzdigi, o propadanju buržoazije, ki si prisvajajo odločujočo besedo v monizmu, v biologiji, v socialnih teorijah, v filozofskih teorijah, in ki čutijo v sebi nekake tajne in skrivnostne dogodke. Vse obsojajo, kar je z besedo »narodna« v krčnikoli zvezi, vse indentifikujejo z buržoazijsko pro-

palo in lažljivo, — in če se jim konečno ovrže vse drugo, pridejo z ugovorom, da hočejo biti »svetovna stranka«. In res. Spadajo k veliki svetovni zvezi, k zvezi onih, ki jim je vsaka izkušnja ničla, ki se pa drže načela »iurare in verba magistri«, ki jim je vse, kar je drugim sveto, le kimer, ki pa sami zato obožavajo malika, ki so si ga ustvarili. Spominjam se na enega predstaviteljev »Mlade Slovenije«, ki je v polemiki z Gabrščekom navajal v »Delavskem listu«: »Mi mladi, ki čitamo Tolstoj... — navedel je tu celo vrsto modernih znanstvenikov, filozofov itd., mi mladi... zahtevamo... uvidevamo... kritiziramo... itd. Pozneje se je izkazalo, da ta »mladi« niti enega izmed avtorjev, ki jih je navedel, od znotraj ni videl. Dermatizem se je pri njem pojavil v vsej svoji glori. Seveda, da bi kdo vsaj povedal, kako bi se mu zdelo bolje: — ja Bauer, das ist was anderes.

Ba. — Rekel sem: Dermatizem se je tu pojavil. Ali je tu Dermatizem res sama kritika? Da, in sicer dekadentna, z vsem nezadovoljnostjo, ki si nastaja obojelo fantazijo izključno le na Marksovih utopijah in le redkokedaj pogleda v realno, vse oplojujoče življenje. Bognie, in še slabše. Kajti poleg vsega tega sta toliko dr. Tuma, kolikor dr. Dermota huda in zelo ortodoksna apostola. Dasiravno še samo »Vorwärts« in holandska »Tribune« ter Rosa Luxemburg rabijo obrabljene fraze, kakor jih ima »Delavski list«, mislita ta dva voditelja, da sta edino napredna, edina revizionistična človeka na Slovenskem. Vkljub temu pa še vedno prinaša »Delavski list« članke, v katerih se frazira o »rudečem solncu bodočnosti«, o času, kjer bo imel vsak »pravico do dela«, kjer bo vladala »ljubezen, enakost in bratstvo«. O pomenu teh besed si menda gospodje sami niso na jasnem, ali pa imajo dvojno moralo: Eno zase, drugo za m... Da ne govorim o glasoviti, že zdavnaj zavrženi »Verelendungsteoriji«, ki si je niti Kautsky ne upa več zagovarjati, — je dr. Dermot enkrat z vso vmeno zagovarjal, da naj le bodo delavci v strokovnih organizacijah »mednarodno organizirani, t. j. mešanonarodno organizirani, dasiravno so ga že zdavnaj desavuirali »Sozialistische Monatshefte«, ki pravijo direktno, naj bodo socialnodemokratske organizacije narodnoobrambna društva! In kot tako smo ustanovili mi narodno delavsko organizacijo, ne pa kot liberalno ekspozi-turo, kakor trdite ne v nevednosti, ampak v zlobnosti!

Hotel sem pisati o tumovstvu in dermatizmu, a zašel sem v teorijo in polemiko. Kajti težko je pisati o ljudeh, ki nam kakor moluske nikjer ne pokažejo pozitivne strani, ki vse le negirajo, vse le rušijo; ki nočejo videti ali slišati nazorov drugih, ki ne vidijo faktičnih razmer, marveč le sebe in sivo teorijo, ne pomislijo pa, da vsak čevlji ni za vsako nogo. Nočejo videti, da je slovenski proletarijat organsko drugačen, kot češki, nemški ali ruski, da je individualno različen od laškega ali francoskega. Nočejo videti narodne individualnosti tudi v narodnem gospodarstvu, marveč jo priznavajo samo jezikovno; ne vidijo, da je našemu proletarcu treba priboriti tudi narodno enakopravnost ne samo socialno, in ne vidijo prakse, ki stiska z železno roko k tlom v prvi vrsti slovenskega proletarca, ne zato, ker je proletarec, marveč ker je majhen in zatiran — Slovenec.

Še nekaj »Schlaglichter«: V eni zadnjih števil »Delavskega lista« poziva politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke delavce na shod v tržaškem Delavskem domu. Tekst: Prišel je v nevarnost ves proletarski razred, malo je manjkalo, da ni tekla v Srbiji sveža in nedolžna kri sinov proletarijata. Pridite na shod! Dnevni red: 1) politični položaj, 2) deželno-zborske volitve! Tableau! In na drugem mestu: Velikanskega pomena je socialistično časopisje v boju med delom in kapitalom! Vprašam pa, ali je naš današnji in posebno slovenski boj med delom in kapitalom res tako oster, kakor se tu implicite trdi, ali pa je to le preostala puhla fraza iz starih časov socializma? Vprašam Vas, gospodje, ali stremi delavec res za negacijo, za razbitjem, za revolucijo, ali pa le za zboljšanjem in izednačenjem? Ali si hoče prisvojiti podjetnikovo profitno rato, ali pa hoče, da se mu delo povrne s poštenim zaslužkom, s katerim potem sam lahko postane »kapitalist« v onem pomenu besede? Ali je Vaš cilj revolucija, ali pa morda le izboljšanje mezd in občil gospodar. razmer s kolektivizmom? Ali ste za takojšnjo absolutno podržavljenje velikih kapitalističnih podjetij? In kako si potem to mislite? Ali pa se morda le zadovoljite z organskim razvojem, s kolektivistično povzdigo narodnega gospodarstva?

To so, gospodje, nekatere Vaše nejasnosti, ki jih propagirate skupaj s kritiko obstoječih političnih razmer. Če vzamemo vse to in pa Vaš kritikizem, Vašo »Beserwisserei« in pa bolešno in nevedno dekadenco Vašega akademičnega naraščaja, ki se šeta v pozi misleca in socialreformerja, — potem, gospodje, dobimo sliko neke duševne in socialno-politične smeri, ki ima ime socialne demokracije, bistvo pa rakete, ki se zasveti, počí — in zasrdi. In to je tumovstvo in dermatizem.

Vladimir Knaflič.

Opomba uredništva. — Priobčujemo članek g. Knafliča, naprošeni v to, ker je pač »Soča« najbolj primeren list, da pride članek v roke širšemu občinstvu. »Soča« je svoboden list, ni oficijelno glasilo nikake stranke, zato se ne sme — kakor delajo soc. demokrati iz zlobe in radi izvestnih namenov — iskati radi priobčitve kakega takega članka zveze med napr. stranko in N. D. O. ali celo odvisnosti druge od prve. Vso odgovornost za vsebino članka prevzema seveda g. Knaflič sam. Mi ga samo priobčujemo iz vzroka gori povedanega.

Spomini na Legino šolo v Neblem.

(Iz zapadnih Brd.)

Neblo je prijazen obmojni kraj, vas je razpoložena po vrhuncih in pobočjih rodovitnih in marljivo obdelanih holmov. Glavni pridelek je vino. Ljudstvo bi si pač precej opomoglo v dobrih letinah; a kaj, ko se tukaj osredotočuje vsa sila ledenega zrnja, ki uniči in omeji obilnost pridelka za več let. Ljudstvo je ubožno a pridno in voljno prenaša gorje in bedo. Po večini so koloni italijanskih vladstvinov, ostali so samosvoji in dobri posestniki.

To naše ljudstvo so osrečili pred osmi leti s šolo-potujočevalko in s tem učinili nasilstvo, ki ne dobi kmalu primere.

Taka družba 3—4 po številu spojena s 2—3 iz Krmina pod vodstvom znanih razširjevalcev Leginih nauk iz Gorice se je

lepega pomladnega dne zbrala v spremstvu kažipota izdajalca na prostorni ravnic ob vrhu vrste gričev blizu doma našega moža Karla Podvršiča in si ogledovala stavbišče za bodočo šolo. Zadovoljno se je pokimalo v znak odobravanja, premetrilo okolico in ko se je dalo še nekaj navodil zvestim in značajnim trabantom, so odšli signori z »a rivederci« in s pomilovalnim in prezirajočim usmevom na ustih, češ: vbogi ščavi sedaj vam nastavimo mreže in vi se boste vjeli vanje. —

Prišlo se je z delom in kmalu je stala pritlična stavba pod krovom. Pokorni služabniki visoke gospode so pa v tem času marljivo — liki čebelica ko zleta s cveta na cvet — obhajali nebelske hiše in pregovarjali stariše k vpisovanju otrok v raznarodovalnico; razume se, da se je tudi pošteno grozilo, zaklinjalo itd.

Šola se odprla in pride učitelj: mlad, krepko zraščan, prikupljive zunanosti sledo razlogom, da mora biti v začetku vse dobro, lepo in smotreno, za pozneje se pa porabi že karkoli, saj ljudstvo je preslepljeno in omamljeno od rajskih duhov dišečih cvetk, posejanih po Leginem vrtu. —

Res v začetku vse dobro, pomislite, učitelj je znal celo slovensko, no in poroče še kdo, da ni to važna pridobitev, pa kako ljubezniv je bil, uprav laskal se je ljudstvu, ali Nebelci mu niso zaupali, ker so poznali te hinavske nakane.

V trdem uverjenju, da so se premalo naučili mladeniči v slovenski šoli, začel jih je vabiti v Lego k večerni šoli, da jih nauči mnogo lepega in potrebnega. Šli so parkrat, pobrili malo norce in izostali. No in tako se je v teku leta marsikaj izjalovilo, vsi lepi načrti in vsi upi so splavali po vodi in kmalu je tudi vzel noč — učitelja.

Vrstili so se sedaj različni Legini kulturonosci. Enemu se je dopadlo poučevanje zemljepisja in v svesti uspehov in priznanja je povabil celo komisijo k skušnji, da bi se divila nad lepim napredkom. No pozneje pa so hudomušneži govorili, da se je slabo izkazal ter da jim je moral voditi roko po zemljevidu, ako so hoteli najti na njem Legino šolo v Neblem.

V veliki bojazni, da ne bi otroci pomrli za gladom, preskrbeli so jim vsako opoldne okusen obed in da bi pa ne zmrzovali po zimi, pa so jim dali gorko obleko.

Kakor so se menjavale učne osebe, tako tudi otroci in uspeh tega menjavanja je bil; da 15. kimavca 1908. l. ni bilo ne teh ne onih. Tableau! — Kadar je došel glas o tem uspehu, no, takrat je imel marsikateri teh laških mož kaj pripravljen opravičevalni izgovor »se jaj diti jo che no comen-tava meti la la sù«. — Govorilo se je, da je poslopje na prodaj, poskušalo se je izposredovati, ali kdo jim plača za navadno pritlično stavbo obsegajočo šolsko sobo in zadej je nekoliko vrta za 8000 K.

Uverjeni smo, da jih je to špas t. j. stavba, stavbišče, šol. uprava, vzdrževanje učnih oseb, troški za agitacijo, potrebščine otrokom itd. itd. stal preko 30.000 K in menda jim mora biti žal po zavrnem denarju. To je bila huda šola za nje.

Sedaj pa smo doznali, da delujejo irredentovci na to, da bi dva italijanska mogotca prodala njim posestva po Neblem tako bi si dobili večjo oblast nad slovenskimi kmeti, ki bi jih prisilili pošiljati otroke v Legino šolo, da se jo zbudi iz mrtvila. Pa tudi tega se ni bati.

Doslej ni vse nič pomagalo, pomagale niso tudi bojevitke pridige rutarskega vikarja

pri sv. Heleni, ko je pozival Furlane na krov za ohranitev zveličavne nebelke Lego, pomagalo tudi ni to, da se je branil dati rutarski učiteljici izkaz prvenec iz frakcij Sv. Helena, Borgo (iz teh zaslekov so hodili v Lego, seveda so to Furlani) in se marsikaj drugega ni pomagalo. Seveda je šlo vikariju v prvi vrsti za 500 kronic.

Tisto borno številce laških bojevnikov za Lego v resnici se krči in upi, da bi bilo še kaj z Lego, so splavali po vodi.

Vam vrli Nebelci pa: le krepko na branik za narodno stvar, pokažite oslabelemu nasprotniku, da se ga ne bojite, četudi pride z novo silo nad vas. Doba poitalijančevanja je šla v zadnjem času preko vas....

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Domače vesti.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. Radi ne-
sporazumljenja pri »neki« igri darujejo ne-
sporazumneži za »Dij. kuhinjo« 28 K; Al.
Zajec, trgovec v Gorici, je daroval 20 K;
Neimenovan št. 3. izročil prispevek za
februar, marec, april in maj v znesku 20
K; Jos. Pavletič, tovarnar v Mirnu, je po-
slal 5 K; Neznane po g. Fabčiču 3 K;
Neimenovan št. 1 za maj 1'86 K; Nabiral-
nik v gostilni Fr. Miklavčiča v Kobaridu
je dal 4'60 K, doslej skupaj 27'60 K. Na
račun mesečnine je prišlo 16'40 K. — Ži-
veli darovalci!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je daroval
nekdo iz Kobarida, ker ni bil potrjen k vo-
jakom, 10 K.

V pomoč Krašvcem. — Ker se je na
Krasu pojavila silna množica kobilic, ki preté
vničti senožeti, pašnike in kar je sploh ze-
lenega, je posl. Strekelj vložil predlog na
poljedelsko ministerstvo in na ministerstvo
notranjih zadev, da za preprečenje bede, ki
bi nastala vsled kobilic, dovolita dogovorno
obe ministerstvi 10.000 K podpore za nakup
puranov, ki so do danes edino vspešno sred-
stvo za uničevanje kobilic, in to ne iz zakla-
da poljedelskega ministrstva pod naslovom
podpora „za gojenje malih živali“, ki je silno
majhen, ampak iz fonda za bedo, z motiva-
cijo, da je lažje odstraniti bedo kakor
bedo olajševati, ko je že nastopila.

Kolonsko vprašanje. — Dne 6. maja je
bila seja za rešenje kolonskega vprašanja v
Goriško-gradiščanski grofiji v palači poljed.
ministerstva pod predsedstvom ekselence po-
ljedelskega ministra dr. Brafa ter ob pris-
stvom dvor. svetovalca Schullerna in po-
slancev dr. Bugatta, dr. Faidutti, Streklja,
Fona in dr. Gregorčiča. Kakor se vidi, je
vlada vzela stvar resno v roke in nadejati se
je radi tega pravično rešenje tega vprašanja
že v doglednem času.

Javen shod sklicujejo Proseška pos. ter
gospodarska in delavska društva iz Proseka
in Kontovela v nedeljo dne 9. maja ob 3.
uri pop. v dvorano restavracije gosp. Drag.
Starca na Proseku glede zgradbe nove
električne železnice Trst-Prosek-
Tržič po načrtu g. dr. Dompieri
in dr.

Imenovanja v sodni službi. — Sodni prakti-
kantje dr. Andrej Bertole, dr. Anton An-
drejčič, dr. Ivan de Michelini, dr. Gvarnier
Escher, dr. Guido Vida in Dominik Pajalič
so imenovani za avskultante.

V korist „Zveze narodnih
društev“ bo na veselilnem pro-
stornu paviljon, ki ga prirede na-
rodne goriške dame. — Natlačnejši
podatki bodo na vstopnicah.

Danes predpoldne med 8—9 se je peljalo
skozi Gorico 14 avtomobilov, ki so začeli v
četrtak zjutraj ob 1 uri svojo turo na Du-
naju, preleteli Štajersko, Kranjsko, Primor-
sko; danes se pa vračajo čez Predil, Korosko
zopet na Dunaj. Ta tura je bila mednarodna
poskusna vožnja. Udeležili so se je po večini
nemški plemenitaji, med temi tudi neka
gospa.

Banca popolare goriziana. — Ker
so došle tudi v slovenske časopise netoče
ne vesti o zgubah tega zavoda, naj poda-
mo v »Soči« točnejšo sliko. Konec aprila
je prinesel banki zaključni račun o bor-
znih spekulacijah, ki je pokazal zgube —

540.000 K. Vsa zguba banke pa, ki jo je
pokazala revizija, znaša okroglo 800.000
K in to vsled lahkomišelnosti in spekulativ-
nosti danih posojil. — Ker se pa ta druga
zguba krije z rezervnim zalogom, so mo-
rali kriti člani upravnega sveta le zgubo
borznih spekulacij, v kakoršne banka ni
opravičena. To svoto so si gospodje raz-
delili tako-le: Dr. Bader 100.000, Alfredo
Lenassi 70.000, Antonio Orzan 70.000, dr.
Rajm. Luzzatto 70.000, Pietro Venutti
50.000, župan Giorgio Bombig, Dörfles
Chiurlo vsak po 25.000, Savorgnani, conte
Mistruzzi v Ronkah in Naglos v Korminu
vsak po 20.000, Alfr. Bozzini 15.000, Ma-
rini v Korminu, conte Delmestri v Medeji
in Vernig v Tržiču po 10.000 K. — Kakor
je razvidno iz tega poročila, ni med sreč-
nimi plačevalci ne dr. Pajerja ne dr. Ma-
ranja, katera so nekateri listi obdačili za
180.000 K. — Pravijo, da so s temi vpla-
čili krite vse zgube, ali temu ne verujejo
vsi. Tudi to noče iti ljudem v glavo, da je
krivec edini odpuščen ravnatelj Colle.

„Sie brauchen nicht chinesisches zu lernen,
wenn Sie slovenisch kennen, kennen Sie
schon chinesisches“, tako je rekel v IV. b. raz-
redu na tukajšnji gimnaziji nemški profesor-
razrednik Zimmermann. Ta nemški človek
hoče, da bi slovenski učenci le nemško go-
vorili. Ko mu je nekdo nekaj ugovarjal ter
pripomnil nekaj o kitajščini, je spustil Ger-
man iz svojih ust gorenji za Slovence žaleči
stavek. Na tak način žalijo slov. narod in ga
hočejo smešiti pred srednješolskimi dijaki
zagrizeni nemški profesorji. Zahtevamo od
ravnatelja, da poduči nemškega nadučega,
naj se obnaša bolj civilizirano na gimnaziji
v Gorici ne tako, kakor da bi bil včeraj pri-
šel iz „Teutoburgerwalda“, dokler ostane tu;
s prihodnjim šolskim letom pa lahko gre
med Kitajce! V Gorici ga ne trpimo več.

Veselica „Zveze narodnih
društev“ se vrši ob vsakem vre-
menu!

Tatu so lovili z avtomobili. — Ker ne-
kateri niso vedeli, kaj pomenijo dirajoči
avtomobili danes zjutraj po Gorici —
bila je to mednarodna poskusna vožnja
Dunaj-Maribor-Trst-Celovec-Dunaj, so si
izmislili, ali pa sedli na lim hudomušnežu,
ki je pravil, da se lovi z avtomobili tatu,
ki je okradel neko banko. Govorilo se je
tudi po mestu, da ga že imajo, med tem,
ko so trdili nekateri, da so ga videli, kako
se je obesil tat za zadnji avtomobil, ter se
pustil tako naprej peljati, dobro vedoč, da
ga na ta način nikdar ne dohite in ulove.

Zakaj kmet propada, to ugiblje »Pri-
smojenec« ter postavlja za prvi vzrok
propadanja pijačo. Res je, da je pijačevan-
je premnogokrat krivo propadu kmeta,
ali res je pa tudi, da klerikalci na pijače-
vanju niso tako nedolžni, kakor se delajo.
Odkar ustanavljajo društva na katoliški
podlagi ter prirejajo pobožne veselice,
naravnost gojijo pijačevanje med ljud-
stvom. Z vinom vabijo v društva, v takih
društvih teče farovško vino, na takih ve-
selicah dajejo nunci za pijačo, da teče od
miz. Lani jeseni je bila čukovska slavnost
v Mirnu. Na tej slavnosti je plačal samo
en kurat 142 litrov vina! Kaj pa še drugi?
— Res, radi pridigajo abstinenco, ali to le
radi lepšega, ker dejanski zapeljujejo
kmetstvo ljudstvo v pijačevanje s svojo
krščansko organizacijo. Potem pa hinavci
ugibljejo, zakaj kmet propada.

Veselica „Zveze narodnih društev“ pri
Jelenju prične ob 4. uri popoldne.

Iz Kobarida. — Napetost med prebi-
valstvom in vojaštvom poenjuje. Častniki
zahajajo zopet med ljudstvo, kakor prej,
in se vedejo uljudno. V časopise je prišla
povsem napačna vest o svetniku Prinzigu,
češ, da je zahteval, naj starašinstvo prosi
oproščanja itd. To ni res, narobe, on sam
je pripoznal, da ni za tak korak nikakega
povoda. Pač pa se je g. svetnik resno tru-
dil, da bi se spor miroljubno poravnal.
Starašinstvo mu je izreklo celo zahvalo
za dobrohotno posredovanje. — Dopisniki
naj bi se natančno poučili, predno pošil-
ljajo časnikom tako važna poročila.

V Ronkah je že dosti krčem. Glede krčem
in prenočitelj je že dovolj poskrbljen. Ali ne-
kateri klerikalci hočejo imeti svojo posebno
oštarijo ter se pehajo na vse kriplje, da bi
jo dosegli. Pa menda vendar ne bo nič, ker
bi bil že škandal, odpreti še novo krčmo, ko
jih je dovolj! — Po farovških listih kričijo,
koliko preveč krčem je po deželi, da jih
treba zapreti vsaj polovico — zunaj pa pu-

stijo svojim pristašem, da odpirajo nove.
Rohnjio proti pijačevanju, pri tem pa od-
pirajo nove krčme, da se bo še več pilo ter
da bo kmet še bolj propadal. Sama laž in
sleparija pa ubijanje ljudstva se drži črne
garde, dr. Tuma pa pravi, da je klerikalna
stranka — napredna!

Kako se postopa z našimi ljudmi na
drž. železnici. V »Ed.« čitamo: Dne 1. ma-
ja se je javil železniški prevodnik Alojzij
Dolenc pri službujočem uradniku, da na-
stopi službo vlakovodja pri vlaku štev. 18.
Ker omenjeni uradnik — ki je poleg še
nadporočnik v rezervi — na prvo prijavo
povedano v nemški »deutschsprache« —
ni nič menil, je sprevodnik svojo prijavo
ponovil, na kar mu je odvrnil ta »kultur-
träger«: Säkieren sie mich nich, windi-
scher Dr....! Sprevodnik mu je odvrnil, da
ni nikak windischer Dr.... Stehen sie hab-
tacht! Ker mu je Dolenc na to odvrnil, da
ni pri vojakih, je poklical postajenačelnika
— znanega famoznega Wieserja — rekoč:

»Herr Vorstand, kommen sie her, hier
ist ein besofener Windischer.« Res sta po-
tem ta dva Velenemca določila, da je Do-
lenc — ki je bil že tri dni in tri noči brez
prestanke v službi ter sploh ni že več ur
ne jedel ne pil — pijan! Klubu temu, da se
je mož skliceval na trojico prisotnih svojih
kolegov, ki so potrdili, da je mož trezen,
mu nista pustila nastopiti službe na vlaku,
za katerega se je prijavil. To postopanje
teh fanatičnih Nemcev z našimi ljudmi je
tako nečuvstvo, da ga sploh ni možno pri-
merno označiti. Prihajajo na našo zemjo,
se tu maste in debele ob naših žuljih, a
v zahvalo šikanirajo naše ljudi in žalijo
naš narod. Treba vendar, da začnemo en-
krat prav pošteno pometati s temi rogo-
vileži.

Dornberški znani klerikalci ne pustijo na
miru nobenega, kdor ne tuli z njimi. Hitro
ga utaknejo v »Norico« ali »Prismojenca«.
Sedaj imajo piko na »nekega železničarja«,
katerega so že obljajali v Gregorčičevi »Go-
rici«, podpisali pa so se »več Dornberžanov«.
Tisti »več Dornberžanov« so ljudje, ki jih
zaslužijo 25 za zajutrek in ravno toliko za
večerjo po zadnjem delu telesa. Ti ljudje se
drznej govoriti o drugih, da netijo nemir in
s sovraštvo, ko so znani sami za največje ne-
mirneže in sejalec sovraštva. Iz dopisa pa
se zrcali tudi skrajna hudobija: človeka, ki
jim noče nič hudega, bi radi spravili ob kruh.
Klerikalci so pač podli in taki ostanejo. Zato
se je treba boriti proti njim z vedno večjo
silo.

Na veselilnem prostoru „pri Jelenju“ bo
delovala jutri popoldne tudi šaljiva pošta.

V Kobaridu se je predstavilo vojaški na-
borni komisiji 149 nabornikov. Od teh so jih
potrdili 49,

„Slomškova zveza“ na Krausjem šteje,
kakor trdi „Slovenec“, 160 učiteljev, to samo
na Kranjskem — odkar so v dež. odboru in
dež. šolskem svetu na krmilu klerikalci. —
Naj pove „Slovenec“ tudi, koliko učiteljev na
Primorskem je v „Slomškovi zvezi“. Najbrže
ne bo hotel povedati!!

Stara laž se vije kakor dolga kača
po Tumovem »Del. listu«, da je namreč
prišel boj s socialno demokracijo A. Ga-
bršček ter tako prisilil stranko k obsež-
nejšemu boju. To je čisto navadna laž —
resnica je pa ta, da je neslan boj
prišel dr. Tuma. Ta je začel
hruliti Gabrščeka in napredno
stranko. Če pa je bilo kje kaj napisano
proti dr. Tumi, pa je ta hitro iskal
pisca v Gabrščeku, čeprav Gabr. ni nič
pisal. V tem pogledu postopa dr. Tuma
čisto jednako kot klerikalci. Tudi ti lo-
vijo Gabr. za vsako notico in vsak članek,
naperjen proti njim, kakor da bi ne bilo
nobenega drugega človeka na svetu, ki
pozna take tiče. Kadar se izbevskaajo ti
kampelci, pa pravijo, da je on začel. Tako
postopanje dr. T. in klerikalcem narekuje
osebno sovraštvo in strast pa zlobni na-
men! — Če se je zbudil večji odpor pro-
ti soc. demokraciji, kakor je bil prej, ko
ga pravzaprav ni bilo nič, je kriv temu
zgagar dr. Tuma, ki je prava nesreča za
soc. demokracijo. Ta nesrečni človek
veča razdor na Goriškem.

V Podmencu se je vršila v nedeljo lepa
veselica. To klerikalcem ni všeč, zato je po-
svečena glava skovala dopis v „Prismojenca“,
ki je seveda nesramen, ker drugate take vr-
ste ljudje sploh ne znajo pisati. Vse zabav-
ljanje in laganje kaže podlost, s katero raz-

polaga žegnani dopisnik, kaže pa tudi, kako
pomembna je bila ona veselica. Kar zeleni
od jeze so bili klerikalci, da je veselica
vzpela tako lepo in bila dobro obiskana, ker
mislijo, da je ves Podmenc njihov; pa so se
temeljito uračunali. Na tako jezico se že
splača zabavljati in lagati. Torej pa naj za-
bavljajo in lažejo — bo naša moč tim bolj
rastla. —

Polževa pošta. — Iz Št. Andreža: Kako
smo pri nas na slabem glede pošte, je že
znano. Časnike iz Gorice dobijo lahko prej v
Petrograd ali Moskvo kot pa v bližnji Št.
Andrež. Kaj pomaga naročnikom, če ne dobijo
hitro časopisov. Obhodnika imamo za to, da
dostavlja tudi časopise redno, ne pa da jih
daje otrokom, da dospevajo tako v roke na-
ročnikov mnogo prepozno, tudi šele čez par
dnij. — Mislim, da so prizadeti z menoj jed-
nakega mnenja. Zahtevano redno dostavljanje
pošte. — Fr. Z. velep.

Ulica ali ulica? — Ljubljana dobi samo-
slovenske ulične napise. Beseda „ulice“ je baje
popravljen v „ulica“. „Slovenec“ se spodruka
nad tem ter pravi, da se rabi med ljudstvom
le beseda „ulice“, da je takozvani plurale
tantum; pravi tudi, da se „ulica“ klanja brez
potrebe nemški besedi Gasse. — Pri nas na
Goriškem ne poznamo ulic, ampak le ulice;
povsodi se sliši le ulica in nikjer ulice; zna-
no pa je, da govorijo goriški Slovenci po
večini čisto slovenščino. — Zato pravimo v
Gorici: Gosposka ulica, Židovska ulica itd.,
ne da bi morda kaj vplivala laška „via“. —
Iz tega sledi, da ima pravico do življenja
tudi ulica in ne le ulice. Najbrže se tudi v
Ljubljani v kratkem privadijo besede „ulica“;
če pa že kdo ostane pri ulicah, mu menda
pa tudi ne bo nihče branil.

K rešitvi ricmanjskega vprašanja. —
Koncem seje občinskega zastopa v Dolini
v kateri je bila vsprejeta ustanovna listi-
na glede nove župnije Ricmanje in s tem
rešeno ricmanjsko vprašanje, je vstal žu-
pan Pangerc, opisal spremembo, ki je na-
stala gde rabe slovenskega jezika v cer-
kvi ter stavil sledeči mujni predlog:

Ker je ricmanjska cerkvena zadeva po-
ravnanja in so cerkveni dostojanstveniki
dali drž. in dež. poslancu dr. Laginji po-
voljne obljube glede uporabe slovenskega
jezika v cerkvi, je odpadel glavni povod
našemu nezaupanju napram Njegovi ek-
scelenci milostljivemu gospodu škofu
Naglu. Vsled tega se občinski zastop na-
deja, da se bodo v bodoče v cerkvi spo-
štovale pravice našega naroda in da ne
bode več nikakega nesporazuma med cer-
kvenimi oblastnjami in slovenskim nara-
dom tržaško-koperske škofije.

Predlagam, da se po meni stavljena
in v seji občinskega zastopa dne 30. no-
vembra 1907 soglasno vsprejeta nezaup-
nica umakne.

Predlog je podpiral obč. odbornik
Ivan Berdon (ricmanjski vaški župan).

Pri glasovanju sta bila mnost in
predlog soglasno sprejeta.

Človeško okostje so našli, ko so čistili
vodnjak pri Bokslafiovi vili v ulici proti So-
škemu mostu v Gorici.

Zmešani klerikalci. — Enkrat pišejo za
starostno zavarovanje, drugič proti; sedaj je
našel „Prismojenec“ novo pot, da se je ognil
starostnega zavarovanja, zahteva namreč po-
prej razdolženje kmetkega stanu. Klerikalcem
je pa za tako razdolženje toliko, kolikor za
lanski sneg, kažejo pa pri tem, da ne pri-
voščijo kmetu starostnega zavarovanja ter
kako so konfuзни.

Postajališče južne železnice v Ločniku se
otvori 15. t. m.

Vol je pobedel 48 letnega kmeta Antona
Firmanca iz Starancana. Ker si je pri tem
zlomil tudi desno roko, so pripeljali Firmanca
v goriško bolnišnico.

Izpred sodnije. — Na 6 tednov ječe s
postom vsak drugi teden je bil obsojen Jakob
Colautti iz Tržiča, ker je hotel iztrgati iz
rok redarjev aretiranega svojega brata.

Važno. — Opozarjamo na današnji oglaš
tvrdke Samuel Heckscher senr. v Hamburgu.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta
odprti v Gorici lekarni Cristofietti-Kürner.
V teh dveh lekarnah bo tudi pomožna služba
v času od 9. do 16. t. m.

Volltve v štajerski deželni zbor.

Včeraj je volila splošna skupina. "Nar. stranka" je postavila v okraju Celje-Brežice-Slov. gradec za kandidata nadučitelja Brinarja. Klerikalne stranke kandidat je Pišek. — V skupini Maribor-Ptuj-Ljutomer-Konjice je klerikalni kandidat dr. Karžec. Protikandidat je le soc. demokrat. — V nemški skupini spodnještajerskih mest in trgov je slov. kandidat Ivan Rebek iz Celja.

Izvoljena klerikalca Pišek in Korošec. V skupini mest ožja volitev med nemškim in soc. demokratičnim kandidatom. —

Zveza narodnih društev.

Vspored veselice "Zveze narodnih društev na Goriškem" dne 9. maja 1909.: 1.) Zajc: "Jugoslovanska koračnica" — Vojaška godba; 2.) Komel: "Zvezna" — Bralno in pevsko društvo iz Št. Andreja; 3.) Parma: "Pozdrav z Gorenjskega" — Vojaška godba; 4.) Nedved: "Prešernu" — Pevsko izobraževalno društvo "Prešeren" iz Št. Petra; 5.) Zajc: "V hoj!" — Vojaška godba; 6.) Hajdrih: "Hercegovska" — Moški zbor pevskega in glasbenega društva v Gorici; 7.) Jakl: "Potovanje po Kranjskem" (Velik potpourri slovenskih pesni) — Vojaška godba; 8.) Förster: "Povejte ve planine!" — Pevsko-tamburaško društvo iz Renč in kmetsko opekarsko društvo iz Bukovice; 9.) Holländer: "Nagugalnici", valček iz operete: "V metropoli" — Vojaška godba; 10.) Vogrič: "Lahko noč" — Bralno in pevsko društvo "Naš prapor" iz Pevme; 11.) Smetana: Fantazija iz opere: "Prodana nevesta". — Vojaška godba.

Renče slovijo po lepih predstavah, katere prireja vsako leto tamkajšnje tamburaško in pevsko društvo "Svoboda". Letos so predstavljali izvirno burko "Moč uniforme", ki je prišla predelana po predstavi v Trstu na renski oder. Občinstvo je sprejelo igro z odobravanjem, konec tretjega dejanja se je moral celo ponoviti. Igralci so se potrudili ter igrali svoje vloge dokaj dobro. Tudi petje je bilo povoljno. Obisk je bil sicer zadosten, ali bi bil mnogo večji, ako bi bilo vreme le kolikoj ugodnejše.

Opekarsko-pevsko društvo v Bukovici priredi dne 13. junija svojo prvo veselico. Tem potom so naprosena sosedna društva, naj pri določevanju svojih veselice upoštevajo ta dan, nadalje so pa tudi naprosena za sodelovanje s kako pevsko točko. Vabljeni so tudi sokolska društva na to veselico, kar se namestava ustanoviti v Bukovici "Sokola". Vspored veselice se objavi pravočasno.

Bralno društvo v Oseku priredi dne 23. t. m. svojo veselico, s katero se bo ob enem praznovala obletnica razvija društvene zastave. Vspored se naznani pravočasno Društva v bližini so naprosena, naj ne prirejajo ta dan nobene veselice in nobene javne prireditve. —

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Obrtno-nadaljevalna šola za zidarje v Renčah je imela svoj sklep šol. leta 1908./1909. dne 2. maja. V šol. dvorani se je zbralo precej občinstva, med temi več gg. učiteljev in učitelj iz okolice in Gorice. Veditelj R. Vižintin je otvoril razstavo in poročal o stanju šole. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo vpisanih v 3 razredih 51 učenec, ki so skoraj vsi dobro izdelali. Poučence na tej šoli poleg voditelja še A. Gvaiz, c. k. učit. profesor v Gorici risanje in P. Nemic prvi razred. Podpore je dobila šola 2300 K. — Šola je pokazala na razstavi prav lepe vspehe. Po poročilu voditelja je povzel besedo g. nadzornik F. Finžger, ki je omenil važnost šole nazdravil presvetlemu vladarju, nakar se

jo zapela ces. pesem. Vspored je bil s tem končan ter se je začelo ogledovanje razstave, ki bodo odprta še ves maj.

Izvozni trg v Gorici se odpre 17. t. m.

Le malo izdelkov razvite avstrijske industrije si je pridobilo na svetovnem trgu tak ugled, kakor uživajo suknjeni izdelki moravskega gladnega mesta Brno, ki se odlikujejo po svoji izborni kakovosti in finem okusu. Tvrda Ezler & Dostal v Brnu je založila izdelke brnskih tovarn in je vsled tega omogočno vsakomur nabaviti si pristna brnska suknja — iz prve roke — po nizkih cenah. In na to tvrdko opozarjamo svoje cenj. čitatelje.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatle K 2.—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšujejo in okrepujejo staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I.

Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolotti,

A. Giranoli.

Politični pregled.

V poslanski zbornici je stavil včeraj posl. Masaryk težko pričakovani nujni predlog glede "veleizdajniškega" procesa v Zagrebu. Pravi, da se bavi s tem procesom vse evropsko časopisje ter da ves civilizirani svet obsoja ta proces. Velevažni razlogi zahtevajo, da se bavi zbornica s politično tendenco tega procesa. Obtožnica se glasi na veleizdaj ter trdi, da so se teritoriji, obljubljeni od Avstrije, hoteli odtrgati od monarhije in da se je revolucija netila naravnost iz Srbije. Obtožnica naglašja, da so tudi slov. ozemlja Cislajtanijske v stiku z Belimgradom in denuncirajo se celo člani avstrijske zbornice. Zato ima proces posebno politično važnost. Aueksijskemu odseku naj se da nalog, da preišče dokaze, ki se navajajo za obstoj revolucionarne agitacije za odtrganje srbskih teritorijev od monarhije; vspeh preiskave naj se sporoči zbornici.

Nujni predlog radi odpustitja rezervistov so vložili soc. demokratje. Tudi nemški nacionalci zahtevajo, naj se vsi rezervisti odpuste čim prej. Minister za dež. brambo Georgi je rekel, da se je moglo poslati na popust vse rezerviste in znaten del nadomestnikov, ali deklir niso obneje razmere popolnoma konsolidirane, se ni možno vrniti še do normalnega stanja v Bosni. Podpiranje družin rezervistov se vrši kolikor mogoče hitro. Sprejet je bil pri glasovanju predlog nemških nacionalcev z dodatkom soc. dem.

Bosanska agrarna banka. — Aneksijski odsek je razpravljala o načrtu agrarne banke za Bosno in Hercegovino. Redlich, Krek in Daszynsky so govorili proti ustanovitvi banke, ki bi bila pod Ogrskim patronatom. Povdarjali so, da bo skupni finančni minister delal proti interesom Avstrije, ko bi dovolili ustanovitev omenjene banke. Avstrija mora podpirati — so rekli govorniki — razvoj Jugoslovanov, da si pridobi simpatije istih. Redlich je stavil predlog, s kojim se poziva ministra financ da ne dovoli kroženje in notiranje obveznic bosanske agrarne banke v Avstriji, dokler bodo v pravilih določbe glede zemljiške odveze. Zbornici se predloži naj zahteva, da se osnuje zavod za zemljiško poslovanje, s sodelovanjem novega kredita. Poslanci Kalina, Kramar in Udržal so povdarjali, da se je avstrijska vlada postavila v navskrižje z jasno izročeno voljo zbornice. Očitati so vladi absolutistične tendence. Finančni minister Bilinski se je zavaroval proti očitjanju da je vlada odbila sklepe zbornice, a istotako ne more biti o absolutističnih tendencah nikak govor.

Tudi trditev, da vlada podpira Ogrsko ne odgovarja resnici, ker je avstrijska vlada dosegla, da agrarna banka ne bo mogla izvrševati koncesije, dokler se ne bo o tem izrazil bosanski deželni zbor. Poslanca Morsey in Lichtenstein sta označila skupnega finančnega ministra kot pravega krivca, proti kojemu bo treba voditi boj v delegacijah.

Na Turškem. — Mladoturški častniki zahtevajo, da se ima postaviti Abdul Hamida pred posebno sodnijo ter obsoditi na smrt. S pomočjo pristavov in bogatstva bi lahko napravil nemire v Aziji in Makedoniji. Bajje je tudi novi sultan tega mnenja, da treba spraviti Abdul Hamida s pota. — Vojao ministerstvo pripravlja mobilizacijo 40 bataljonov, da bodo vzdrževali mir in red v Mali Aziji.

Razne vesti.

Na koprskem učiteljsku prične pismena matura dne 24. t. m.

Štrajk voznikov v Trstu, organiziranih v N. D. O., je dovršen, in sicer s popolnim uspehom. Vozniki so združeni v zadrugi, kateri je tržaška mestna delegacija sedaj oddala dobavljanje gramoz s 16% poviška nad vskljeno ceno. S tem je končan težak boj, ki je trajal 4 mesece.

V Oseku so včeraj zjutraj obesili 22-letnega cigana Pavla Radosavljeviča, ki je o božiču zadavil svojo mater. Njegov tovariš, Ivan Radosavljevič, je bil tudi na smrt obsodjen toda v 20-letno ječo pomiloščen.

Knjižnica v Jidiz-Kloosu. — Ta sultanova palača bo, kakor se poroča iz Carigrada, dostopna ljudstvu in posebno še ena najdragocenejših knjižnic, v kateri so stari grški, arabski in perzijski rokopisi, katere so nabirali v 14. stoletju grški samostani in katerih se je Abdul Hamid kratko malo polastil in jih s tem seveda odtegnil zgodovinskim raziskovalcem.

Norec streljal v romarski cerkvi. — V gorenjebavarski romarski cerkvi Oetting je streljal neki romar s samokresom med mašo. Cerkev je bila nabit polna. Nastala je panika, vse je drvelo k vratom, mnogo je ranjenih in pohojenih. Norec, Stockinger iz Ried-a na Gorenje Avstrijskem, je 7 mož zvezalo.

Velike ladje. — Čuje se, da je Italija pripravljena graditi 9—10 dreadnought (velike bojne ladje po angleški imenovane "ne boj se"), ako jih zgradi Avstro-Ogrska 4—5, na vsak način pa hoče imeti Italija dve taki ladji več. Kaj poreče k temu Avstrija?

Zopet atentat na ženo v Berlinu. — Neki 25-letni dobro oblečen mož je napadel ženo nekega ritmojezra z nožem na cesti, ne da bi jo bil ranil. Ulovili so ga, priznal je, da je več takih atentatov izvršil, kar se je pa izkazalo kot neverjetno in izmišljeno, ker je bil v norišnici in je dan pred atentatom vtekel iz norišnice.

Novorojena princesinja Julijana na Holandskem bo imela pri krstu 6 botric in dva botra.

V Dürnstelnu so razstrelili s pomočjo 3675 kg dinamita 40.000 m³ skalovja. Električni tok je spustil nadvojvoda Franc Ferdinand.

Čudna ekspedicija. — V Londonu se pripravlja velika ekspedicija za vzdignjenje zakladov iz Vigo zaliva, v katerem so se pogrezli dve španski ladji, napadeni od Holandcev in Angležev l. 1702, ki so imele v sebi zlata za 500 milijonov. Ekspedicijo vodi

Italijan dr. Igberti. Španiji se bo seveda odstopil lep odstotek dvignjenih zakladov.

Največji kolodvor v Evropi. — Po sedmih letih dela se je pričela graditi druga polovica novega glavnega kolodvora na Lipskem. Tudi ta polovica bo končana v 7 letih. Glavno poslopje bo 298 m dolgo. Šest velikih 220 m dolgih obokov jo pokrivalo 48 železniških tirov. Glavno poslopje bo stalo 6.000.000 mark. To bo največji kolodvor v Evropi.

Kitaška zdravilnica v Berlinu. — Po Berlinu leta nekaj časa sem čudna prikazen, ima široke moške hlače, jopič iz modre svile dolg do gležnjev in z raznobarnimi zrnji našit. Na hrbtu in prsih ima tablico, na katerih naznanja v kitajskem in nemškem jeziku, da je zdravilnica, da zdravi oči, nosove, ušesa in da odstranjuje črve iz zob. Stalni ar nima nobenih, pač pa hodi po hišah iskati svoje bolnike in mogoče tudi svoje žrtve.

Stradalci milijonar. — V Antwerpnu je umrl bogataš, posestnik Gabrijel Rump. Čeprav je imel veličanske dohodka, se ni hotel najesti do sitga. Stradal je, stanoval pod streho, spal na slamnici in se zabaval ob skrinjici, v kateri je hranil vse dokumente, ki so potrjevali njegovo veličansko premoženje. Vsled lakote je njegovo telo tako oslabelo, da je umrl.

IZJAVA*)

Ker se mi od več strani sporoča, da potuje nek mlad človek po deželi ter se predstavlja za mojega zastopnika in kaže album slik z mojo firmo, izjavljam tim potom, da ni dotični v nikaki zvezi z menoj, ter da zlorablja mojo firmo.

Odlikovani fotografski atelje

za moderno slikanje

A. Jerkič

Gorica Gosposka ulica 7. — Trst poštna ulica 10.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Salon Central Grand Elektro Bioskop

Piazza Giannastica - Corso Gius Verdi - Via della Giannastica

V soboto, dne 9. maja, ob 16. zvečer

Lov na jelene na Ogrskem. Novo interesantno povzetje. — Straznik v telovniškem žepu. Vele-smešna komedija. — Vizija. Svaritev v duhu. Otroška ljubezen do očeta. Krasna, iz življenja vzeta dogodka — nedosegljivo. — Bolniki gosp. Dr. Padarja. Vsakega se loti nepremagljiv smeh. — Umetnost in pomanjkanje. Srce pretresujoča založba v 20. oddelkih. — Glaske. Krasne barvane podobe. — Rešen z brezličnim brzljavom. Trčenje dveh prekoatlanskih parnikov. — Junštvo telegrafista Jack Bultona. — Novost. Edina življenska slika v 45 oddelkih. — Usodni čebelni pik. Vele-smešni dogodki.

Predstave:

Ob delavnikih ob 6. 7. 8. in 9. uri zvečer. — Ob praznikih in nedeljah predpoludne ob 1/2. uri; popoldne ob 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. in 9. uri.

Kdor je moje podjelje enkrat videl, ostane stalen gost.

Zahvala.

Moj pekojni sin Karol Zavadlav posestnik in trgovec v Opatjemseju hšt. 87 pri Gorici se je zavaroval dne 10. aprila 1908. za K 2000 za slučaj doživljenja in smrti. Dasiravno je vplačal do svoje smrti dne 12. aprila 1909. samo 3 polletne obroke v malenkostnem znesku po K 44-14, izplačala mi je banka „S'avija“ kot opravičeni dedinji takoj, ko so ji bile predložene potrebne listine, ves zavarovalni kapital brez odbitkov.

Za hitro in kulantno izplačilo se temu slovanskemu zavodu javno najtopleje zahvaljujem, ter ga vsled njegove vestnosti vsakomur najbolje priporočam in kličem Slovenci svoji k svojim!

Ob enim se tudi zahvaljujem potovalnemu uradniku gospodu Ernestu Aliančiču v Ljubljani, kateri se je trudil pridobiti mojega sina k tej velevažni zavarovalnici.

OPATJESELO, dne 7. maja 1909.

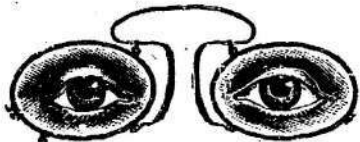
Marija Zavadlav.

Manufakturna trgovina
A. BISAIL - Gorica, v hiši „Monta“

Gosposka ulica št. 2

priporoča svoje novo despelo blago
za pomladansko in letno dobo.
VELIKA ZALOGA
možkega in ženskega blaga.
Po konkurenčnih cenah.

POZOR!
Edini specialist — optik
J. Primožič — Gorica
na Kornu št. 13.

priveroča svojo bogato zalogo optičnih predmetov kakor: raznovrstna očala bodisi niklasta ali zlata v vseh številkih, (Bergkristal), leče itd. vse le po zdravniških predpisih.

Velika izber: barometrov, toplomerov, zdravniških toplomerov, kukal za lovce in hribolazce, vage za vino, žganje in razne druge tekočine, mikroskopov ter drugih predmetov spadajočih v to stroko.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. Cena blagu konkurenčna.

Na željo se pošilja blago tudi na dom. Za mnogobrojna naročila se toplotno priporoča **J. Primožič, optik.**

Največji dobitki: Mark 600.000
Naznanilo sreče.
Za dobitke jamči država

Vabilo k udeležbi dobitnih šans

pri domarni loteriji, za katero jamči država Hamburg in pri kateri je 9 milijonov 841.476 Mark dobitkov. Glavni dobitki te prekristne denarne loterije so sledeči: Največji dobitki so v srečnem slučaju 600.000 Mark

oziroma:	glavni dobitki pe:
Mark 500.000	Mark 300.000
550.000	200.000
540.000	100.000
530.000	60.000
520.000	50.000
515.000	45.000
510.000	40.000
305.000	30.000
303.000	20.000
302.000	15.000
	10.000

i. t. d.

V celotnem obsegu loterije, katere je v 7 razredov razvrstena 100.000 srečk s 48.495 dobitki v 8 premijah, tako da mora s gotovostjo zadeti približno polovico vseh srečk.

Dobitki se višajo z vsakim razredom, in sicer znaša največji dobitki I. razreda 50.000 Mark ter 7. na 600.000 M.

Cene srečkam I. razreda so sledeče:

Cela srečka	Pol srečka	Četrta srečka
M. 6 ali K 7	M 3 ali 350 K	M 150 ali 175 K

Vloge za ostale razrede, kakor tudi natančno določilo dobitkov je razvidno iz uradnih z državnim grbom opremljenih srečkovnih listin, katere razpošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto. Vsak vdeleženec loterije dobi takoj po dovršenem srečkanju uradno listino, ne da bi jo moral še le zahtevati.

Dobitki se izplačajo takoj.

Oglasiti se je torej v svrhu naročiti predstojnega srečkanja takoj, ali pa vsaj do

21. maja

na naslov:

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft v HAMBURGU 36.

Izrežite!

Naročilnica za g. Samuel Heckscher-ja, senr., Bankgeschäft, Hamburg 36.

Pošljite mi celo srečko za M 6 — (K 7—) pol » » » 3 (K 350) četrta » » » 150 (K 175)

Moj naslov

Denar pošiljam v pismu po nakaznici pošljite po povzetju kar ne velja prečrtajte!

Giov. Rubbia

zaloga svetilk in trgovina s steklom in porcelanom

se je preselila

na Travnik (Piazza Grande) št. 17. v lastno hišo.

Prodaja se iz proste roke
lepo posestvo z restavracijo,

velikim zatajenim sečnatim vrtom; na novo urejenim pokritim zidanim kegljiščem za letno in zimsko sezono, ohljudnem pripravno za letovišče. V hiši je tudi velika klet, pripravna za vinsko trgovino.

Kupec naj si ogledajo pri gosp. Andrej Kalan, restavracija Vincarje, Škofja Loka.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkega olja

prve vrste

ajboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga miha in sveč.

Cene zmerne.

Varstvena znamka: „Štiro“
Einiment. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

„povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 140 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega tako priljubljenega domačega zdravila se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „štiro“ ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.“

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
k „Zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Osnovno razpošiljanje.

št. 5/09.

Vinarsko in gospodarsko društvo v Komnu, reg. zad. z omejenim poroštvom

Vabilo

na III. občni zbor Vinarskega in gosp. društva v Komnu, ki bo dne

16. maja 1909. t. j. na nedeljo ob 3. uri pop. v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. poročilo nadzorstva.
3. Volitev načelstva za III. dobo.
4. Volitev nadzorstva za I. dobo.
5. Volitev revizijskega zapisnika.
6. Morebitni predlogi.

Ako ne bode ta občni zbor sklepčen ob tej uri, vrši se drugi občni zbor ob 4. uri popoldne ob vsaki udeležbi.

ODBOR.

Kdor hoče obvarovati sebe ali svojo deco pred kašljem, hripavostjo katarjem, zasliženjem, boleznim v vratu, pred krčnim in oslovskim kašljem naj kupi

Kaiser-jeve prsne karamele

z znamko 3 smreke. Te karamele so zdravniško priznane in priporočene.

5500 oblastveno potrjenih priznanj.

1 zavojček 20 in 40 vin. 1 doza 80 vin.

Dobi se pri:

A. de Gironcoli — Gorica. I. Cristofaletti — Gorica. Rugiero Kürner — Gorica. G. B. Pontoni — Gorica. A. Mazzoli — Gorica. L. Gliubich — Gorica. I. Huss — Vipava. M. Kozner — Ajdovščina.

Zahvala in priporočilo.

Kmetiška delavska gospodarska zadruga v Dobravljah na Gorškem reg. zad. z omejeno zavezo se zahvaljuje tem potom vsem dosedanjim gg. odjemalcem posebno pa „Občnemu konsumnemu društvu v Idriji“, in „Delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani“ za dosedanja naročila. Priporočamo se tem potom dosedanjim in novim gg. odjemalcem, da nas počaste s svojimi naročili. Obenem zagotavljamo rečno postrežno in pristno blago.

Združni odbor.

Nakupni vir

najnovejših oblek za otroke, deklice gospe in gospode je

Grazer Kaufhaus

Gradec Jakominiplatz 14.
(v lastni hiši).

Nakupni vir prve vrste

za konfekcijo, perilo, platneno blago, pletenice, čevlje itd.

Ilustrovan cenik zastoj in poštne prosto.

Veliko denarja

prihranite, ako naročite

sukno

naravnost iz tovarne. Po zelo nizkih cenah razprodaja strogo poštena trdka

Etzler & Dostal

trgovina z avstrijskim suknom

Brno, Schwedengasse 5/III.

Uzorci na zahtevo poštne prosto.

Naznanilo. — Na razna vprašanja slavnega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči prava plzensko pivo »prazdroje« v Gorici v hoteljskih restavracijah, in sicer:

- Pri pošti
- »Union«
- Pri zlatem jelenu
- Tri krone

ter da ga oddajam na debelo iz zaloge v sodekih po 100, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,

zalagatelj za Gorisko-Gradišansko v Gorici, tek. Josipa Verdi 6, 25.

N. B. — Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatem jelenu« prispeva 25 vinarjev pri hektolitru za »Dijaško kuhinjo«.

Izvaoredno ugodna prilika

za trgovce s krojnimi blagom in za krošnjarje. Razpošilja se pa tudi zasebnikom.

40 metrov za 15 kron

različno blago za bluze 78 cm široko; nežni, najnovejši modni čifrij za obleke, srajce in bluze; ubeljeno platno za perilo; kanafus za posteljno opravo; oksfort za moške srajce; blago za predpasnike; Crisett-blago za spodnja krila; temnovišnjevo blago (tiskovina) za kuhinjske predpasnike in obleke za doma. Dolžina posameznih ostankov od 6 do 10 metrov, zajamčeno — brez napake in barvodržno blago najboljših vrst. Denar se takoj povrne, ako blago ne ugaja. Najmanjša pošiljatev: 1 zavoj, približno 40 metrov za 15 kron.

Na željo se blago tudi izbere; n. pr. več platna, ali čifrija itd.

Tkalnica S. Stein, Nachod
na Češkem.

1000 tucatov lepo zarobljenih rjuh

brez šiva

širina 150, dolžina 2 m. 25 cm; zajamčeno pristno platno, tkano iz platnenih niti najboljših vrst, primerno za najelegančajšo balo. Razpošiljalo se bode radi opustitve te stroke, komad po 2 kroni 80 vin. Pošilja se najmanj 6 komadov — po povzetju. Cenjenim odjemalcem naznanjam, da sem odbral po inventuri nad 4000 metrov

ostankov rumberskega platna.

Platno je najboljših vrst, beljeno na solncu ter brez hib. — Dolžina ostankov od 6—12 mtr. po 50 vin.; izbrani ostanki od 12—18 mtr. po 55 vin. mtr. Za trpežnost platna se jamči. — Razpošilja se proti povzetju, dokler traja zaloga, omot 5 kg (približno 40—45 mtr.)

Pozor! Za neugajajoče se vrne denar, torej je izključena vsaka škoda.

S. STEIN, tkalnica platna
NACHOD — Češko.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografični zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Steckenpferd-

lilijino mlečnato milo

je najnežnejše milo za kožo.